

Časopis pro čtenářskou veřejnost | Knihovnické aktuality Pardubického kraje

květen '10

Kapka

11

PŘIPRAVUJEME PRO KNIHOVNÍKY PARDUBICKÉHO KRAJE

(Z METODICKÉHO ODDĚLENÍ KRAJSKÉ KNIHOVNY V PARDUBICÍCH)

Návštěva ze Svitav v Pardubicích

Městská knihovna ve Svitavách ve spolupráci s Krajskou knihovnou v Pardubicích připravila výjezdní vzdělávací akci pro knihovny svitavského regionu. Tak, jak v loňském roce navštívili pardubičtí knihovníci novou svitavskou knihovnu v areálu Fabrika a dvě malé knihovny v jejím okolí, tak letos knihovníci ze Svitav přijedou do Pardubic, aby se seznámili s krajskou knihovnou a prohlédli si některé menší knihovny v pardubickém regionu.

Návštěva je připravena na sobotu 22. května 2010 a začne exkurzí v krajské knihovně. Pak přijdou na řadu knihovnické aktuality a přednáška Mgr. Karly Jaré, pracovnice regionální studovny. S příhodným názvem – Pověsti Svitavska.

Po obědě budeme pokračovat v cestě po pardubickém regionu. Čeká nás návštěva Knihovny ve Zdechovicích, zastávka v Kladrubech nad Labem, kde právě v tuto sobotu probíhá Den koní, a na závěr návštěva Obecní knihovny v Býšti, prohlídka knihovny a beseda o její činnosti.

Harmonizace autorit

V úterý 22. června je v plánu seminář k harmonizaci autorit pro knihovny, které zakoupily Protokol Z 39.50 a chystají se pročišťovat své autoritní rejstříky. Seminář pořádá Krajská knihovna v Pardubicích od 10:00 hodin v univerzálním sále ve 2.patře ve spolupráci s Městskou knihovnou v Ústí nad Orlicí. Seminář povede ředitelka této knihovny, PhDr. Jana Kalousková. Na příkladech předvede praktické postupy porovnávání záznamů a jejich sjednocování se záznamy České národní bibliografie.

Průzkum spokojenosti uživatelů knihoven

V podzimních měsících chce Krajská knihovna v Pardubicích připravit mimo jiné seminář k realizaci průzkumu spokojenosti uživatelů knihoven. Pilotní projekt proběhl v Městské knihovně v Ústí nad Orlicí a je tedy co hodnotit. Cílem je, aby tento průzkum provedlo více našich knihoven.

Knihářská dílna

Na listopad pak chceme připravit workshop pro pracovníky knihoven, kteří by se chtěli naučit sami opravovat knihy. Jednáme s lektorem, který tyto praktické dílny vede v knihovnách i školách.

Termíny podzimních akcí ještě nejsou stanoveny. Všechny však budou nejen rozeslány prostřednictvím pověřených knihoven v kraji, ale také zveřejněny na webu krajské knihovny. Přihlášky k účasti lze posílat na adresu:

b.bastlova@knihovna-pardubice.cz

*popř. telefonicky
na č. 466 531 252,
mob. 602 156 555.*

Obsah

1. KRAJSKÁ KNIHOVNA INFORMUJE – BIBLIOHELP

Čte sy rád

2. MĚSTSKÉ KNIHOVNY

Knihovna Městského obvodu 3 Pardubice - Dubina

3. KNIHOVNÍCI – SPISOVATELÉ

Jiří Pištora

4. NOSITELÉ NOBELOVY CENY ZA LITERATURU

Rudyard Kipling

5. NÁŠ ROZHOVOR

S violoncellistou a pedagogem pardubického konzervatoře Josefem Krečmerem

6. AKADEMIE VOLNÉHO ČASU

7. Z LITERÁRNÍ DÍLNY NAŠICH ČTENÁŘŮ

Poezie Evy Máňkové a Jana Horáka

8. SPISOVATELSKÉ NADĚJE PARDUBICKÉHO KRAJE

Martina Entová: Podivná rodina

9. KNIHOVNICE SVÝM ČTENÁŘŮM

Máme rádi zvířata, aneb několik titulů pro milovníky malých zvířecích miláčků

10. KAPKA JUNIORŮM

Za tajemstvím pardubického bělouše

11. PROSEČ TERÉZY NOVÁKOVÉ

Literární soutěž

12. SPISOVATELÉ A JEJICH KNIHY

Malý „testík“ pro povzbuzení paměti...

13. HUDEBNÍ ODD. KRAJSKÉ KNIHOVNY V PARDUBICÍCH SENIORŮM

Eduard Nápravník - přednáška pana Miroslava Hanuše

14. VYJDE V PARDUBICKÉM KRAJI

Vydává Krajská knihovna v Pardubicích, příspěvková organizace Pardubického kraje.

Vychází 4x ročně.

Adresa: Krajská knihovna v Pardubicích, Pernštýnské náměstí 77, 530 94 Pardubice

Volejte: 466 531 259 nebo 466 531 258, **pište:** k.jara@knihovna-pardubice.cz,

d.boskova@knihovna-pardubice.cz, dotazy@knihovna-pardubice.cz

ISSN 1802 - 5455

ČTE SY RÁD

Záměrně jsem použila místo oslovení či názvu článku v úvodu tato dvě vyobrazená loga, se kterými se stále častěji můžeme setkávat na webech různých knihoven. Krajská knihovna v Pardubicích patří mezi knihovny, které mají tato dvě loga umístěna na svých nových webových stránkách (www.kkpce.cz). Co se vlastně pod nimi skrývá? Co můžeme po kliknutí od nich očekávat? Kdo je autorem celého projektu? Pomůžou při práci knihovníkům i veřejnosti? To jsou otázky, na které se pokusím odpovědět. Obě loga ve skutečnosti představují dva portály, které vznikly na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Garantem obou projektů je vedoucí Kabinetu informačních studií a knihovnictví PhDr. Petr Škyřík. Tvůrčí tým obou projektů tvoří studenti výše jmenované fakulty. **ČTE_SY_RÁD** (www.ctesyrad.cz)

je online dostupná elektronická databáze na doporučení čtivých knih. To je nejstručnější a také

nejvýstižnější řečená charakteristika tohoto portálu. Databáze se skládá z těchto přehledných kategorií: **Nejčtivější napříč žánry** – z každého žánru to, co se Vám bude nejlépe číst **Statistický TOP** – nej půjčovanější a nejprodávanější knihy v České republice za poslední léta **Literární ceny** – tituly oceněné u nás i v zahraničí **Nová krev** – přehled začínajících českých autorů a jejich tvorby. **Známé osobnosti doporučují** – osobní tipy na čtenářský zážitek od známých osobností Čte(Sy)Rád může být dobrým pomocníkem pro čtenáře (poradí s výběrem titulu, který vyhovuje jeho čtenářským zájmům). Pro knihovny je zajímavý tím, že databáze Čte(Sy)Rád má systém geografické lokalizace, který podle IP adresy určí automaticky nejbližší knihovnu. Knihovna, která se přihlásí do systému (pomocí formuláře), může o sobě editovat informace. Tím může nabízet zase jinou cestou veřejnosti vše, co

se zajímavého v ní děje. Přihlašovací údaje do systému jsou obratem zaslány zpět. Krajská knihovna je jednou z 350 přihlášených knihoven, které tuto možnost využily. **BiblioHelp - léčba knihou** (www.bibliohelp.cz). Databáze obsahuje knihy, které jsou zaměřeny na životní závažové situace a jsou určeny široké veřejnosti bez věkového omezení. Je zde zastoupena jak beletrie, tak naučná literatura. Důležité je to, že tvůrci tohoto portálu oslovili ke spolupráci opravdu odborníky, kteří se zabývají určitým sociálním nebo psychologickým problémem, a jimi doporučené knihy mají čtenáři při zvládnání těžkých životních situacích pomoci. Každá kniha má proto viditelnou obálku, anotaci odborníka nebo čtenáře, popř. krátký text. A jak se ke správné knize dostat? Bibliohelp nabízí tématické kategorie a oblasti, tipy čtenářů, klíčová slova, rejstříky. Knihovny tak dostaly další dva virtuální pomocníky, kteří výrazně zpříjemní práci knihovníkům a pomohou tak při poskytování odpovědí na dotazy čtenářů a informací pro širokou veřejnost. **Na základě podkladů z portálu www.ctesyrad.cz a www.bibliohelp.cz zpracovala L. Adamová**

Knihovna Městského obvodu 3 Pardubice - Dubina

V minulém roce čekalo Městskou knihovnu v Rumunské ulici v Pardubicích stěhování. O tom, jak se ze staré knihovny stala zhruba po půl roce nová, nám napsala vedoucí knihovny, paní Marcela Špačková. A nejen o tom. Také o nápadech, kterými se jim daří přilákat do knihovny děti z městského obvodu č. 3 a škol, které s knihovnou spolupracují.

Všechno špatné pro něco dobré.

Knihovna Městského obvodu 3 Pardubice – Dubina

V dubnu minulého roku dostala naše knihovna výpověď z prostor v mateřské škole v Rumunské ulici, protože bylo nutné umístit narůstající počet dětí do mateřských škol. Knihovní fond jsme tedy s kolegyní odstěhovaly do provizorních prostor a půjčené knihy vybíraly od čtenářů na úřadě MO III.

Prostory vytípané pro novou knihovnu nevyšly a od dubna do listopadu 2009 jsme čekaly na nějaké další řešení. V době uzávěrky knihovny jsme nezhálely a připravovaly pro čtenáře

nové knihy a projekt Klubu společenských her.

Nové prostory se však našly a knihovna byla ke spokojenosti naší i čtenářů znovu otevřena 16. prosince 2009 v prostorách, kde před lety byla ještě jako pobočka Okresní knihovny Pardubice. Původně jsme měly v knihovně roční projekt Interaktivní knihovny pro MŠ a ZŠ.

Děti jsme seznamovaly při besedách s interaktivními knihami a společenskými hrami. Hry taktické, kreativní a 3d puzzle zaujaly všechny. Za podpory MO III a dotací jsme začínaly s 15 hrami a 25 interaktivními knihami. Dnes máme speciální Klub společenských her, který má svůj herní řád, 63 nových společenských deskových her a speciální místa pro hráče.

Nejen úřad MO III Pardubice, ale i dary sponzorů nám umožnily dát směr volnému času dětí v našem obvodu. A věřte, že knihovna žije. Děti si zakoupí speciální průkazku na hry a i jejich kamarádi nečtenáři si časem přijdou pro průkazku do dětského oddělení. Vždy si tady vyberou kni-

hy, které je zaujmou.

Původní záměr byl věnovat se dětem i ve volném čase třeba právě hrou společenských her. Dnes je to začátek, jak se v prostředí knihovny stává z hráče i čtenář.

Naše knihovna se pravidelně připojuje k akcím vyhlášených SKIP. V týdnu knihoven nám zřizovatel umožnil registrace dětí a důchodců zdarma.

Druhým rokem se věnujeme Prvnímu čtení s žáky 1. tříd, pro jejich starší spolužáky pořádáme pravidelné besedy, kvízy a soutěže.

A abychom nezapomněly na dospělé čtenáře! V nové knihovně mají svá místa, kde si mohou v klidu vychutnat požitek ze čtení nových titulů knih nebo periodik. Z původní půjčovny knih se za podpory našeho zřizovatele podařilo zařídit nově vybavenou útulnou knihovnu.

Doufáme, že každý čtenář, který vstoupí poprvé do naší nové knihovny, bude spokojen s novým prostředím i službami.

Za knihovnice
Marcela Špačková

Jiří Pištora

Narodil se 12. června 1932 v Pardubicích. Antonín Pištora, jeho otec, byl významným spolupracovníkem paraskupiny SILVER A a za svou odbojovou činnost byl popraven v Pardubicích na Zámečku. Popravení byli i další tři příbuzní. Jiřímu Pištorovi bylo tenkrát deset let. Dětství tedy neměl lehké, jak uvádí ve svém dopise spisovatelce

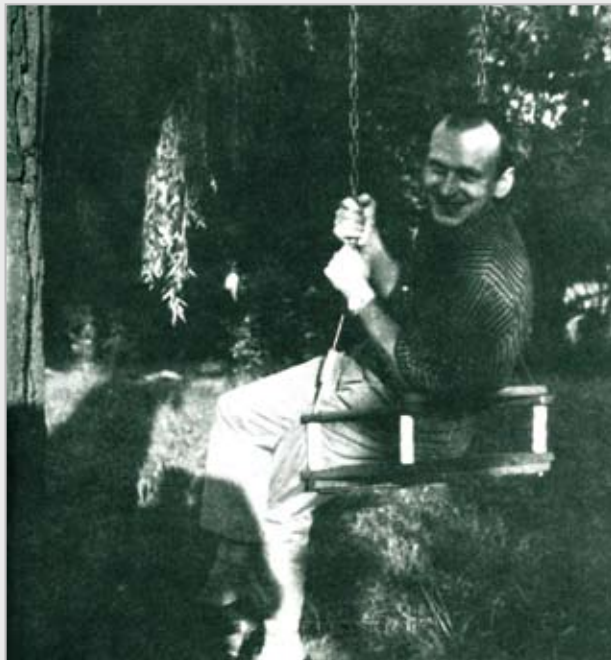
čení ke studiu na vysoké škole však nedostal z politických důvodů (sociálnědemokratická orientace v rodině), a tak pracoval jako dělník v chemickém průmyslu (v Pardubicích-Semtíně). Později mu bylo přece jen umožněno studovat učitelství v oboru čeština-ruština (jiné prameny uvádějí obor český jazyk-dějepis) na Filozofické fakultě

stavbě opatovické elektrárny. Roku 1958 se stal zaměstnancem pardubické knihovny (za svou krátkou knihovnickou kariéru zažil vlastně přeměnu knihovny z krajské na okresní – územně správní celky se měnily v roce 1960 i stěhování knihovny - knihovna se ze Smetanova náměstí přemístila na Pernštýnské náměstí téhož roku).

Jiří Pištora působil v oddělení metodiky, zpracoval několik metodických materiálů, z nichž se v naší knihovně dochovaly dva: První má název Růžová zahrada a je věnován perskému básníkovi Sádímu, druhý připomíná slovenského básníka Pavla Országha Hviezdoslava.

V roce 1962 přešel Jiří Pištora do administrativního aparátu Svazu spisovatelů, kde pracoval až do své předčasné, dobrovolné smrti v roce 1970.

Pištora je však znám především jako básník. Psát verše začal už na gymnáziu a první pokusy zveřejňoval ve studentském časopise SOS, který vycházel v Pardubicích koncem čtyřicátých let. Od roku 1956 publikoval ve všech tehdejších významných literárních časopisech. Debutoval wolkrovsky laděnou knihou básní **Hodiny v řece** roku 1961, kterou věnoval Oldřichu Mikuláškovvi. O čtyři

Jarmile Glazarové, zažil život z tajných darů i „strach zbabělců před poznamenanými“. Maturoval roku 1951 na pardubickém gymnáziu, doporu-

Univerzity Palackého v Olomouci. Po absolutoriu nemoohl najít odpovídající zaměstnání a pracoval opět nějaký čas manuálně, tentokrát na

roky později vydal další sbírku s názvem **Země přibližných**.

V říjnu 1969 vyšla v časopise pro nejmenší Mateřídouška autorova dětská říkanka nazvaná **Lapkové**, která způsobila jeden z prvních normalizačních skandálů. Jiří Pištora přišel o místo, smlouvy na jeho připravovanou knížku veršů pro děti byly staženy a celý náklad rozmetán. Ztráta práce i možnosti publikovat přišly bohužel době, kdy autor zároveň prožíval silnou osobní krizi. Tato velmi nešťastná souhra okolností nakonec vyústila v jeho dobrovolný odchod ze života. V dopise na rozloučenou

Jiří Pištora píše:

„Neuvažujme o míře viny, jsme jací jsme. Debakl mého života je jen součástí děsivého mravního debaklu této společnosti... zničili jsme v srdci generací poslední trosky cti.“

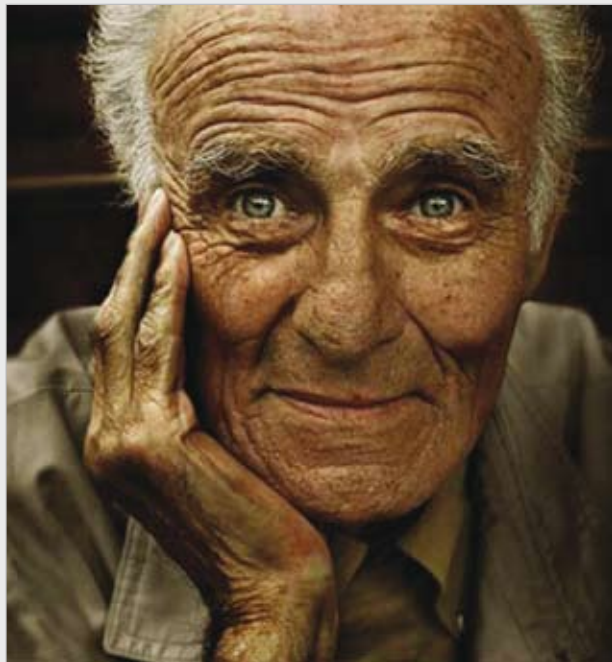
Martina Zlatohlávková

4

NOSITELÉ NOBELOVY CENY ZA LITERATURU

Rudyard Kipling

„Bylo sedm hodin kteréhosi večera v Séóniských kopcích, když se Otec vlk probudil z denního spánu, poškrábal se, zívá a protahoval pracku za prackou, aby vyhnal strnulost z tlapek. Matka vlčice ještě ležela, majíc velký šedivý čumák položený na čtyřech převalujících se a kňučících mláďatech. A měsíc svítil do otvoru jeskyně, v které všichni žili.“

(Citováno vydání z roku 1960, SNDK, Praha, překlad: Z Hobzíka, J. Beránek)

Těmito slovy začíná příběh indického chlapce, kterého se ujala vlčí smečka. Pro hladkou kůži neporostlou srstí je pojmenován Mauglí – Žába. Popularitu příběhu určeného především dětským čtenářům ještě zvýšil animovaný americký film studia W. Disneyho.

Autor – **Rudyard Kipling** – první anglicky píšící nositel Nobelovy ceny za literaturu (1907) se narodil v roce 1865 v Bombay. Díky domorodým sluhům v rodině dobře ovládal hindustánštinu. V Indii

(kromě šesti let strávených na anglických internátních školách) žil až do svého čtyřicátého druhého roku. Velice dobře poznal nejenom život všech indických společenských vrstev, ale i přírodu (flóru a především faunu). Nikdy nepřestal být „bílým sahibem“, dokonce se měl stát vojákem koloniální armády, ale špatný zrak vojenskou kariéru znemožnil; přesto v jeho povídkách a zvláště v nejznámějším díle – románu **Kim** – nalezneme na mnoha místech pasáže vypovídající o autorově porozumění domorodcům, až obdivu k jejich prostému životu tak blízkému přírodě. Ale i z díla určeného především dětem – **Knihy džunglí** (u nás některá vydání s názvem **Mauglí**) vyplývá vztah Angličanů k Indům jako těch vyspělejších, starších, rozumnějších k těm, kteří potřebují učit, vést, ale i kárat.

Rudyard Kipling byl novinářem. Psal básně, povídky i romány. V řadě povídek nalezneme autobiografické rysy (strach z odloučení od rodiny a pobyt v internátní škole, kritický pohled na ty, kdo sice v Indii žijí, ale ani se nepokusí porozumět domorodému jazyku...). Kromě vážných povídek nalezneme ve výboru **Klamné svítání** i příběhy

vyznávající téměř anekdoticky (Zatčení poručíka Golightlyho či Paní nadporučíková). Román Kim, příběh anglického chlapce (syna vojáka irského původu), ale vychovávaného míšenkou, později tibetským lámou, je čtivým dílem i pro dnešní čtenáře. Autor vykreslil indickou přírodu od prašných nížin až po vysoké hory pokryté na vrcholech věčným sněhem. Mnoho se dozvíme i o vztahu Indů k nejrůznějším poutníkům (od obyčejných žebráků po svaté muže) a pozornějšímu čtenáři neunikne ani ne vždy příznivý obrázek anglické armády. K neznámějším Kiplingovým

dílům náleží také báseň z roku 1895 If (česky **Když**), v níž autor vyjadřuje svůj názor, jak by měl jednat pravý muž.

**„Když sbratřen s davem
uchováš si hrdost
a nezpyšníš, byť mluvil
s tebou král.**

Když řekneš:

**„Svémi vteřinami všemi
mně, čase, jak bych závod-
ník byl, služ!“**

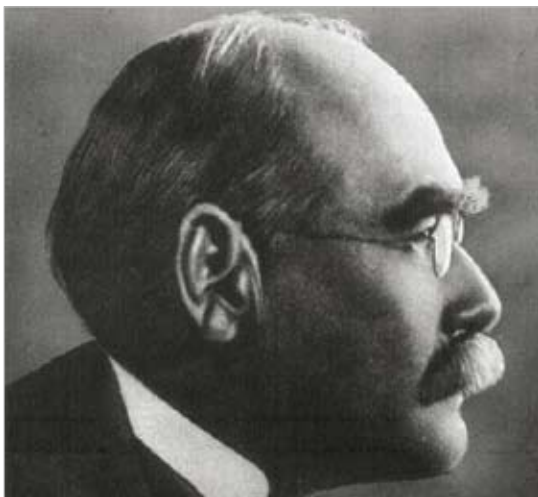
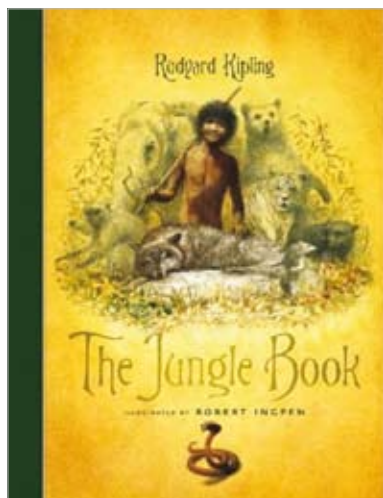
**Pak pán, pak vítěz na širé jsi
zemi – a co je víc: pak,
synu můj, jsi muž.“**

(Závěr básně)

Literární kritika uvádí, že po první světové válce, v níž padl autorův syn John, Kiplingova

tvorba již nedosahuje předcházející úrovně. Spisovatel zemřel v Londýně v roce 1936. Během svého života nežil pouze v Indii a Velké Británii, ale podnikl cesty i do Číny, Japonska a USA (které byly po určitou dobu dokonce autorovým domovem). V letech burské války byl válečným dopisovatelem v Africe. Kromě již zmiňovaných děl si oblibu získaly i další povídky – například **Náhrdelník maharadžů, cestopisné obrázky Od moře k moři** či další povídky o zvířatech.

K. Jará

S Josefem Krečmerem

Naši čtenáři už jistě v KAPCE z prosince 2007 našli verše spisovatele a básníka Josefa Krečmera z Chrudimi. Na redakční radě loni v prosinci se zrodil nápad, že představíme i jeho syna, také Josefa, violoncellistu, pedagoga pardubické konzervatoře a uměleckého šéfa komorního ansámblu s dlouhým názvem Barocco sempre giovane (Baroko stále mladé).

„Když se znáte, tak s ním udělal rozhovor,“ rozhodla šéfredaktorka. Jenže to jsem si musela počkat až po Vánocích. Poslední měsíc roku totiž zastihl soubor i jeho vedoucího na turné po Španělsku. Splnit úkol se mi tak podařilo až třetí lednový týden.

1. Známe se od mládí, pokud si pamatuji z akcí Hudební mládeže. Pak jsem tě na nějaké roky ztratila z očí a najednou jsi byl profesionální muzikant. Kdy jsi se

k tomu rozhodl?

Kde a u koho jsi studoval?

Nezačal jsem hrát v raném dětském věku, jak to bývá, ale asi až v 10-11 letech. Byli jsme hudební rodina, moje sestra hrála výborně na klavír, táta na housle a já jsem začal chodit do LŠU v Chrudimi. Pro violoncello mě získal můj první učitel, pan ředitel Josef Hájek, ten má zásluhu na tom, že jsem tomuto nástroji propadl a pak začal vyhrávat různé celostátní soutěže žáků LŠU a Hudební mládeže. Že se ze mne stal profesionální muzikant, za to může tak trochu i politická situace. Rodina se příliš netěšila příz-
ni stranických orgánů, takže nějaká jiná studia u mě vůbec nepřipadala v úvahu.

V porotě Interpretační soutěže HM, kde jsem shodou okolností získal I. cenu, zasedali tehdy členové našeho neju-

znávanějšího komorního souboru - Smetanova kvarteta. Dali mi písemné doporučení ke studiu na konzervatoři, které jsem použil jako protíváhu k jiným, méně lichotivým posudkům a po různých peripetích jsem byl přijat na nově založenou konzervatoř v Teplicích do violoncellové třídy skvělého pedagoga Mirka Škampy.

V krátké době se mi podařilo zvítězit ve dvou mezinárodních soutěžích, což mi spolu s dobrou přípravou umožnilo nastoupit na AMU v Praze už v 17ti letech. Mezitím byla založena konzervatoř v Pardubicích, kde působím jako pedagog od svých 21 let a vlastně jsem zakládal violoncellové oddělení. Je to už 30 let! Za tu dobu jsem vyškolil hodně cellistů, dnes často velmi úspěšných, kteří působí jako koncertní umělci a přední hráči našich i zahraničních renomovaných orchestrů. Kromě toho jsem taky 13 let působil jako koncertní mistr Komorní filharmonie Pardubice.

2. Kromě pedagogické činnosti tě pardubičtí posluchači a milovníci zejména staré hudby znají jako uměleckého vedoucího komorního souboru Barocco sempre giovane. Pamatuji

si začátky souboru, kolik je to let? Tak 4 roky? Dnes jste nepřehlédnutelnou součástí kulturního života nejen města a kraje, ale i republiky a spolupracujete se špičkami hudebního života u nás i v zahraničí, hrajete na významných festivalech, jezdíte do zahraničí, máte vlastní abonentní řadu koncertů, nahráváte CD. To byla tedy rychlost! Jaký máte recept?

Čím to, že se vám tak daří?

Nic než tvrdá práce, (asi otřepaná fráze, ale jinak to nejde!), ale také chuť a snaha dělat to co nejlépe a třeba trochu jinak než konkurence. Po celou dobu mého působení na konzervatoři v Pardubicích jsem věnoval kromě hry na violoncello velkou pozornost komorní hře. Moji studenti komorní hry byli tak úspěšní, že obdrželi od Menuhinovy nadace pozvání k účinkování na koncertech ve Francii, kam jsme pak jezdili několik let pravidelně. Dokonce jsme sestavili orchestr s mezinárodní účastí, který pak koncertoval v Théâtre des Champs-Élysées v Paříži pod vedením samotného sira Yehudi Menuhina! To vše bylo moc pěkné – spousta práce a organizačního úsilí, ale výsledek vždy stejný - když se ansámbl konečně po těch ně-

kolika málo letech sehraje, tak studenti opustí školu a začíná se zase znova!

Před několika lety se mi opět podařilo sestavit na konzervatoři komorní soubor z velmi nadaných a pro muziku zapálených mladých lidí, kteří projevili přání pokračovat ve společném muzicírování i po ukončení studia, ovšem na zcela profesionální úrovni.

Tak tedy vniklo Barocco sempre giovane, komorní soubor, který je dnes ozdobou mezinárodních hudebních festivalů (např. Pražské jaro, Mezinárodní hudební festival Brno, Nitrianska hudobna jar, lMusicFest of George Lobbkowitz atd.)

Hned v začátcích nám hodně pomohla spolupráce s renomovanými umělci. Zajistili jsme si tím jistou publicitu a pro pořadatele koncertů to byla garance kvality. Např. jen s Václavem Hudečkem jsme už odehráli více než 60 koncertů...

Přesto to není vůbec jednoduché. Např. naše abonentní koncerty v Rytířském sálu zámku a v Sukově síni Domu hudby v Pardubicích jsou často zcela vyprodány, přesto si asi jen málokdo dovede představit, kolik energie a času je potřeba vydat jen na finanční zajištění takového projektu.

3. Už řadu let jsme v muzikantském světě svědky boje konzervativců „staromilců“ a zastánců autentické interpretace, „pazourkářů“, jak se oba tábory navzájem titulují. Jak se na ten boj a jeho hodně nevybíravé metody a někdy i „podpásovky“ díváš?

Mě to vlastně vůbec nezajímá. Pro mne je hudba naprosto nadčasová hodnota s tím, že každá generace se má s její interpretací vyrovnat po svém. Co je autenticita? Ví někdo, jak se skutečně hrálo v 18. století? Slyšel to někdo? Popisy hudebních produkcí a zmínky slavných autorů o různých nedokonalostech nebo naopak virtuozitě mohou trochu napovědět, ale skutečnost a dobová praxe nejsou nikde zvukově zachyceny. Myslím, že důležitější než autenticita je poučenost ve smyslu chápání dobových souvislostí, slohu a stylovosti. Ano, hrát tak, aby z té hudby lidově řečeno „ležlo“ to, co tam je uloženo, zašifrováno. Často naopak obdivuji staré, tzv. nmoderní, nepoučené a neautentické nahrávky komorních souborů, orchestrů či sólistů. Jak se tehdy to baroko hrálo pomalu, důstojně a rozvážně...a pak se přišlo na to, že je tam také plno vzruchu, emocí, velkých vášní anebo

naopak barvitosti a hravosti – to obdivuji ještě víc! A hlavně se těším, s čím přijdou další generace interpretů. Doufám jen, že neustrnou v tom, co my dnes často považujeme za definitivní a jediné možné. Mohli bychom si v odborné rovině na toto téma povídat ještě hodně dlouho. Třeba o tom, jak vysoko se tehdy ladilo, o artikulaci, jak se používalo vibrato atd., ale zdá se mi to málo zajímavé, ostatně jako každá teorie bez praxe.

4. Myslíš si, že starou hudbu je třeba vždycky hrát na autentické nástroje?

Ono je to s těmi nástroji podobné jako s tou hudbou. Smyčcové nástroje jsou také umělecká díla zcela nadčasové hodnoty. Ty nejlepší byly vyrobeny v době Bacha a Vivaldiho a všechny pozdější pokusy o jejich vylepšení byly marné. My vlastně hraje na jejich repliky, originály si dovolit nemůžeme.

5. V souboru je pár lidí, které znám i z jiných ansámblů a koncertů, jsou hodně vytížení a přesto stíhají skvěle hrát. Většina z nich se stále vzdělává. Přes určité změny v obsazení je tam jádro stále stejné. Nebo se mýlím?

To je pravda, jsou tam skoro

stále ti samí hráči, někteří stále ještě studují vysoké školy a tak, když musí třeba odjet na stáž do zahraničí, je třeba hledat dočasnou náhradu. Proto posluchači našich koncertů zaregistrují v souboru občas novou tvář. Navíc pro některé projekty soubor rozšiřujeme. A to nejen kvůli repertoáru, ale také pro větší sály, kde by malý ansámbl byl přece jen „utopený“.

Všichni členové BSG se skutečně nějakým způsobem stále vzdělávají, někteří přímo v oblasti interpretace barokní hudby, na různých kurzech apod.

6. Natáčíte?

S Václavem Hudečkem jsme natočili zatím jedno CD s díly Locatelliho, Vivaldiho a Corelliho, ale kromě toho máme také celou řadu DVD, zpravidla televizních záznamů našich koncertů. Hned v začátcích se nám poštěstilo dostat se do přímého přenosu rozhlasového koncertu stanice Vltava v hlavním večerním vysílacím čase, následovalo několik rozhlasových nahrávek, pak jsme také vystoupili v rámci adventních koncertů v ČT, pravidelně natáčíme pro televizi Noe. V nejbližší době natočíme další CD s názvem Concerti grossi italiani. Někte-

ré nahrávky zveřejňujeme na naší webové stránce

www.baroccosempre.com

7. Co takhle nějakou „veselou příhodu z natáčení“? Anebo nemusí být zrovna z „natáčení“ nebo zvláště veselá...

Na veselou si zrovna nevzpomínám, ale jeden zvláštní příběh bych měl... Před pár lety, když jsme začínali, se jednou v malém venkovském kostelíku, kde jsme zrovna měli koncert, objevila zřejmě zcela neplánovaně skupinka mladých, trochu „rozjařených“ lidí. Určitě to původně neměli v úmyslu, zjevně něco oslavovali nebo šli z nějaké jiné zábavy, střízliví tedy určitě nebyli. Přílákala je ale nezvyklá hudba z kostela, tak zvědavě vešli. Nejdříve dělali trochu rámus, pak si sedli do lavic a poslouchali. A ta hudba je tak pohltila, že dojatě poslouchali a my jsme si všimli, že někteří mají slzy v očích. Mám za to, že je neuvěřitelně oslovilo to, co tam hráli jejich vrstevníci. Zcela určitě něco takového slyšeli poprvé v životě, jejich údiv i dojetí byly nefalšované. Byl to silný zážitek i pro nás.

8. Máš čas na nějakou jinou aktivitu kromě hudby, na koníčky, záliby, sport?

Co tě baví dělat, když máš chvílku volna?

Čas mi už dnes téměř žádný nezbyvá. Dříve jsme s manželkou jezdili na vodu, na divokou vodu, třeba i do Rakouska. To mě bavilo moc. Ještě pořád máme v garáži několik lodí. Ale dnes už je se tomu moc nevěnuji...

9. Tvoje paní je ekonomka, jak se jí žije v rodině samých muzikantů?

Ona hodně vydrží...(smích). Ale vážně, je tolerantní, jinak by to ani nešlo. Zvlášť když není jiná možnost a zkoušíme s BSG u nás v obýváku. Těch 8 – 10 lidí v domě navíc je přece jen trochu moc! Jindy zas přijdu z práce, sednu k počítači, vyřizuji korespondenci, komunikuji s pořadatelem, připravuji dramaturgii, a tak skoro všechno v domě vlastně leží na ní...

10. Máme za sebou smrtě vánočních koncertů a nastal leden. Vrátili jste se ze zájezdu do Španělska. Jak se vám tam hrálo a kam se chytáte letos?

Ve Španělsku bylo nádherně. Španělské publikum je spontánní, vnímavé, vzdělané a dnes již také dost náročné. Je totiž zvyklé, zvlášť v posledních letech, slyšet

koncertech špičkové sólisty a orchestry z celé Evropy. Kultura, vzdělání a hudba zejména se tam těší dlouhodobé a systematické podpoře.

Naše turné bylo velmi úspěšné, publikum odměnilo soubor téměř na všech koncertech ovacemi vstojí a vždy si vytleskalo přídávky – někdy i pětkrát! Celý zájezd byl ovšem také dost náročný. Mezi jednotlivými koncerty byly často dlouhé přejezdy, tisíce km sem a tam od Barcelony a Tarragony v Katalánsku, přes andaluzskou Málagu (kde bylo i v prosinci teplo na koupání v moři) na sever k Atlantiku do Gijónu v Asturii, do Vitorie v Baskicku, zpátky ke Středozemnímu moři do Barcelony... s tím se ovšem musí ve Španělsku vždy počítat.

11. Jsme časopis pro knihovníky a čtenáře. Co knihy? Máš na četbu beletrie čas nebo už čteš jen odbornou literaturu jako většina hodně zaměstnaných lidí?

Jsem od dětství vášnivý čtenář, ve 14 jsem měl přečteného celého Feuchtwangera, četl jsem samé tlusté knížky – Zweiga, Manna, Rollanda, Dostojevského, L. N. Tolstého... Dnes nejen že nemám čas, ale v poslední době mě zlobí oči. Díky oční vadě jsem rád,

že zpracuji na počítači to, co musím, jako manažer a dramaturg mám pořád co dělat, takže čas na četbu beletrie se hodně zkrátí...

12. Necítíš někdy chuť začít se také jako tvůj otec vyjadřovat perem místo hudby?

Takové ambice nemám a asi nikdy mít nebudu. Ne že by mi vadilo se vyjadřovat písmem, třeba průvodní texty k programům našich koncertů dělám docela rád, ale spisovatelem se nestanu. Ovšem krása a kultura jazyka mi na srdci leží a vadí mi např. u našich televizních a rozhlasových moderátorů neznalost gramatiky či některé prohřešky větné stavby. Takové to „děvčata tancovaly“ mě skoro bolí... Když se chce žít jako profesionální hudebník, neměl bych hrát falešně, když se chce žít jako profesionální moderátor, měl bych správně mluvit!

Děkuji za tvůj čas a přeji tobě i souboru hodně úspěchů, krásné hudby a vnímavých posluchačů.

Rozhovor zaznamenala:
Blanka Bastlová

Toužíte čerpat nové poznatky a dovednosti i přesto, že jste již dávno opustili školní lavice či posluchárny a přednáškové sály? Nebo si chcete pouze rozšířit své školní vědomosti?

Pak je tu právě pro vás připravena nová nabídka Krajské knihovny v Pardubicích – Akademie volného času. Je určena všem, kteří chtějí věnovat svůj volný čas vzdělávání, chtějí se něčemu novému naučit, pěstovat své zájmy a setkávat se s podobně zaměřenými lidmi.

Nabízené mimoškolní vzdělávání je určeno pro všechny věkové kategorie dospělých (od 18 let neomezeně), bez nutnosti předchozího vzdělání. Zájemcům, kteří mohou být jak z řad našich čtenářů, tak těch, kteří knihovnu nenavštěvují, nabídneme v prvním roce 4 obory (Filozofie, Česká literatura, Regionální dějiny a Zdravý životní styl). Pokud bude zájem, otevřeli bychom v následujících letech další zajímavé obory.

Výuku povedou renomovaní externí lektori a pedagogové. Každý předmět bude prezentován poutavou a populární formou. Smyslem studia v Akademii volného času není obdržení certifikátu, ale jen a jen zájem o obor a načerpání nových vědomostí. Není tedy žádný důvod k obavám!

Bližší informace (kdy začneme, jaká bude frekvence výuky, v které dny a hodiny, kolik zaplatíte...) se dozvíte v průběhu jarních měsíců.

Sledujte naše webové stránky www.knihovna-pardubice.cz, propagační plochy v knihovně nebo informační letáky.

Těšíme se na vaši účast a zájem.

Kontakt: Libuše Adamová (466 531 250)
Markéta Bošínová (466 531 249)

Poezie Evy Mánkové a Jana Horáka

Z Moravské Třebové nám paní Ludmila Koláčková zaslala básně čtenářky Městské knihovny Ladislava z Boskovic paní Evy MÁNKOVÉ z básní jsme pro 11. číslo KAPKY vybrali následující:

Letní den

Ve vůni stínů borovic
v parném létě a už nic.
Signály z vesmíru
ušité na míru i varování.
Jak den se skládá ke dni
Země se točí jak kolotoč.
Kladu si otázky. Kdy? Jak? A proč?

Procházka

Vyveď mě z prašných ulic města
a beznadějně všedních dnů.
Půjdem tam, kde padala hvězda
v zelené trávě zanechala třpyt.

Tam napijem se z dlaní něhy,
pak z jasných svitů dlouho budu žít
i věčně ve svých dlaních tu vzácnou chvíli
vrytou mít.

V Pardubicích žije pan Jan Horák (*1972). K jeho zájmům patří také poezie. V loňském roce vydal skutečně krásnou knížku básní **Chut' rozlitého vína**, doplněnou fotografiemi svých přátel. **KAPKA** přináší alespoň následující ukázky:

Viděl jsem život v otrhaném šatu,
naboso po prašné cestě jít.
Jak muž, co odevzdán byl katu a už nemá sílu žít.
Smutný pohled „hej!“ kde nechal si svůj lesk a třpyt?
Kam rozhodl ses kráčet „hej!“ kam rozhodl ses jít?

Viděl jsem muže, který o život se dral.
Viděl jsem život, co v lesklé zbroji stál.
Ten muž naději za ženu si vzal,
naději, jež pohání ho dál.

Už sníh taje na stráni a zem se probouzí k životu.
Vzal jsem konvalinku do dlaní,
co utrhl jsem u plotu.
Jak záblesk naděje, osamocená tu snila.
Tot' pohled, který zahřeje, to veliká je síla.
Jaro zaklepalo na dveře a my nastavili tváře.
Rozkvetly keře a stromy, sluneční rozlila se záře.

Otisk, ten němý svědek dotyku,
ten důkaz tvé dávné přítomnosti.
Úzkost, která ukrývá se ve vzlyku,
zraněná duše bez krve a kostí.
Nelze vyvésti ji ze stínu,
než vrátíš, co lásce si vzal.

Sám ponořený do plínu,
sám pláčeš a trápíš se dál.
Samota ta berla času,
jež věčnou nadějí podpírá,
má v sobě bolest i zvláštní krásu,
co vzpomínky a staré rány otvírá.
Bloudíš v myšlenkách
a hledáš příčinu těch strastí.
Nahoru a dolů, jak na miskách vah.
Nahoře a zase dole, další pád do propasti.
Život jak film, co před očima ti běží
a tys jen vyřazenou kulisu.
Tvá vedlejší je role a i tu zvládáš stěží,
Zas jen ústup a bodová bolest na prsou.

Jak jsi krásná, přítelkyně má, jak jsi krásná.
Ukrytá jsi v květech orchidejí,
z keřů sakur zvoněl tvůj dech.
Leknínů vzdech jsi,
co letí do peřejí
a ztrácí se ve vírech.
Jak jsi krásná, láska má, jak jsi krásná.
Čistá, co okvěť lilie bílé
a vznešená jak narcis sám.
Z vzácných rostlin chrám jsi,
co stojí v plné síle
a já v tobě se ukrývám.
Jak jsi krásná, paní má, jak jsi krásná.
Jsi náruč plná něhy

a každý muž o tobě snívá.
Jak voda živá jsi,
když omýváš mé břehy
a tvá láska s mojí splývá.
Jak jsi krásná, přítelkyně má, jak jen jsi krásná.

Protože všechny básně jsou uvedeny čísly, oddělili jsme je v redakci pouze grafickými znaky.

Martina Entová: Podivná rodina

Dosud jsme se na stránkách této rubriky setkali s pohádkami, vyprávěním o zvířatech, o cestách po Indii, vztahu rodičů a dětí, o dívčí literatuře i dobrodružným příběhem, ale horor napsaný mladým autorem tu dosud nebyl... Navíc horor, ve kterém se střetává pohádkový motiv s realitou přelomu 20. a 21. století. Dodejme, že **Martina Entová**, autorka **PODIVNÉ RODINY**, byla v době sepsání příběhu žákyní kvinty ústeckoorlického gymnázia.

PODIVNÁ RODINA

To bude zase den! Táta dnes přišel domů v takové rozverně náladě a při večeři nám oznámil, že v noci půjdeme na lov jako za starých časů, kdy nestály na každém rohu supermarkety. Rozumějte, on je otec trochu staromódní, žije stále v patnáctém století a ještě se nedokázal přenést přes objev parního stroje. Čas od času si usmyslí a všichni pak musíme povinně jít s ním číhat do nedalekého lesíku na osamělé noční chodce a vrhat se jim po hrdlech. Avšak většinou z toho jsou jen samé problémy, které následně musí napravovat moje rozumná a mírná maminka, která se kvůli

špatným zkušenostem z mládí lidskému masu raději vyhýbá. Napadlo mě, že jsem vám zapomněl říci jednu objasňující informaci. Jsme vlkodlaci. Pocházíme z váženého čistokrevného rodu sídlícího v Evropě. S ohledem na případné možné problémy (ne každý má vlkodlaky v lásce) raději nebudu uvádět, o jaký rod se jedná. Nejdříve jsme bydleli ve Vídni, avšak šílenství související s hony na čarodějnice nás vyhnalo sem, do útulné vilky na okraji Brna.

Z chodby se ozývá stále nedůtklivější volání mé maminky: „Garry, pojď honem! Čekáme jenom na tebe!“ „A vážně musím jít s váma?“ ptám se s nepředstíranou nechutí v hlase. „Samozřejmě že ano! Musíš mi pomoci ohlídat tatínka, aby zase něco neprovedl. Jsi už přece velký kluk, tak neodmlouvej a rychle se proměň a přijď potom ven.“ To je jim podobné, když náhodou něco potřebují, je můj věk naprosto dostačující, ale jinak mě nazývají děckem, jemuž táhne teprve na osmou stovku. Co však zmůžu? Dnes se mi asi nepodaří se vymluvit ani na úkoly. Odevzdaně se tedy koncentruji a za chvíli cítím, jak mi roste ocas, uši se přесouvají na vršek hlavy a smysly se zostřují. Když jsem si zvykl na svoji novou podobu, vyběhl jsem speciálně upravenými dveřmi (aby je otevřela i poměrně neo-

hrbaná tlapa) na zahradu, kde už stáli rodiče – máma jako utlá stříbrná vlčice a táta jako mohutný hrůzu nahánějící vlk.

Společně jsme vyrazili směrem k nedalekému Hádkému lesu. Měsíc na nás mrkal velkým rybím okem úplňku a dával krajině okolo přízračně namodralou barvu. Skryli jsme se v křoví a cesty vinoucí se mezi stromy a potichu čekali. Za pár minut vítr přinesl k našim čenichům vůni silného parfému, která se za okamžik zhmotnila v podobě červeně oděné dívky s košíkem v ruce. Táta na nás štěknul, ať zůstaneme na svých místech, že má plán. Tiše jsem zakňučel a zakryl si packami oči, abych neviděl tu katastrofu následující po každém tátově „plánu“.

Otec si sedl na kraj pěšiny, a jakmile holka procházela kolem, pozdravil ji: „Dobry večer, ctnostná panno.“

Ona se vůbec nezalekla, jen se chvíli nevěřícně dívala skelným pohledem a pak se začala smát: „Páni! Na mě mluví pes! A říká mi ctnostná panno. Cha! Ta dnešní dávka byla nějaká silná. To až budu vyprávět Lenče...“

„Já jsem vlk a ne žádný prašivý pes! Ale ty jdeš jistě za svou nemocnou babičkou a neseš jí bábovku a trochu malinové šťávy,

nemýlím-li se," řekl táta mírně zmaten a rozhořčen chováním děvčete.

„Co? Moje babka je už dávno pod drnem. Dobře jí tak! Já jdu na rande a v košíku mám chlast, aby nám to lépe utíkalo," odpověděla pohrdavě.

Otce se ta neúcta k předkům velice dotkla, rozzuřil se (on je taková prchlivá povaha) a vrhnul se dívce po krku.

Najednou však zakňučel, odsko-

čil a uhněl pryč. Máma v obávách za ním. Já se jal zkoumat oběť, která už stačila vykrvácet a teď pomalu chladla na koberci uschlého loňského listí. Podle mého očekávání měla na hrdle množství stříbrných přívěšků. Rodiče jsou holt nepoučitelní. Kolikrát jsem tátu upozorňoval, ať nejdříve útočí na nohy, protože v dnešní době stříbro nenosí jen šlechta. Myslíte, že mě někdy poslouchal? Mezitím se vrátila máma s tím, že tatka si ošklivě popálil tlamu a doma si ji chladí.

Společně jsme potom odtáhli tělo za vilu a uložili do kůlny, protože, jak říká mamka, jídlem se nemá plýtvat. Já jsem se pak ještě šel proběhnout a při té příležitosti jsem zavyl na měsíc jako poděkování za dobrý lov.

Následně jsem si udělal úkoly na další den a pustil se do čtení zajímavé kuchařky „Člověk sto-krát jinak“, kterou jsem dostal od babičky...

Máme rádi zvířata

Máme rádi zvířata, aneb několik titulů pro milovníky malých zvířecích miláčků

Člověk a pes – snad nejznámější spojení člověka s menším zvířetem než je kůň, i když dnes již chovatelům druhu *canis domesticus* úspěšně konkurují milovníci koček – domácích, exotických, britských, ruských... i těch bezsrstých. A tak si uvedme několik knížek, které čtenáře – chovatele a milovníky psů i koček – pobaví, potěší, ale v některých případech možná vynutí i pár slz.

Začneme běžným životem se psem – se všemi trapasy, radostmi i strastmi, kterým jsou páníček i celá rodina, v níž se

štěňe a posléze dospělý chlu-páč ocitne, vystaveni.

Takovým milým pejskem může být například dobrman, i když je jedním z plemen, jež potkáno volně bez košíku, budí oprávněnou úctu. O soužití s ním, sice jenom velice krátkým, vypráví knížka **Jana Hronka: CHYTNĚTE SI TOHO PSA!** Kromě příběhů vyložené „psích“ se v ní dozvíme i velice zajímavé údaje o mapování terénu, lidské hlouposti i o tom, že chtějí-li se lidé dohodnout, pak to lze téměř vždy, nechtějí-li, vznikají potíže, někdy naprosto zbytečné a často směšné.

Řada psů však neslouží svým páníčkům pouze pro radost,

řeč nyní bude o pomocnících člověka, psech se speciálním výcvikem. Viděli jste bílého vlčáka? Moc jich nepotkáváme, i když v různých kynologických časopisech a na internetu nalezneme poměrně dost inzerátů s nabídkou štěňat dříve americko-kanadského, nyní švýcarského bílého ovčáka. A právě o tomto plemeni, jeho výcviku i nasazení pojednává kniha americké autorky **Samanthy Glen: ZÁCHRANÁŘI.** Nejedná se o publikaci odbornou, ale velice pěkně zpracované příběhy několika psů, z nichž nám snad nejvíce k srdci přiroste fenka Panda.

Psi také „slouží“ v armádě a ne-

jenom jako doprovod pohraníčnicků, byli využíváni i za II. světové války – přímo v bojových akcích (ale o tom raději nebudeme psát) i jako maskoti – vzpomeňme na Belindu z **Nebeských jezdců Filipa Jánského**. Válku a pozdější emigraci prožil i **VLČÁK ANTHRDINNÝ LETEC RAF z knihy Ivetty Irvingové**.

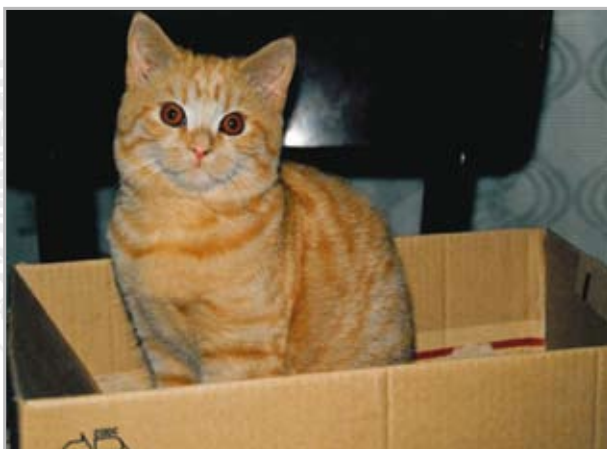
Že pes pomáhá policii, je všeobecně známo, vzpomeňme alespoň na sledovaný televizní seriál Komisař Rex. Může být ale detektivem také kočka? Pokud se vám do rukou dostala některá z knížek **Lilian Jackson Braun**, víte, že ano. Názvy knížek začínají stereotypně: **KOČKA, KTERÁ** a pokračují: četla pozpátku, okusovala ušák, čichala lepidlo... mluvila s duchy. Kdo je ctitelem detektivek, bude možná zklamán, ale milovníci koček – především siamek - si určitě oblíbí chytrého – přímo geniálního Koka a jeho malou půvabnou partnerku Yum- Yum. Navíc lze knihy číst jako seriál o životě v Mouse County a životních osudech hlavního hrdiny, novináře a „ne svou vinou“ nejbohatšího člověka amerického severozápadu Qwilla. Kdo chce uvěřit v geniální schopnosti chlupatého detektiva, nic mu nebrání, ale knihy neurazí ani čtenáře, kteří nadpřirozené schopnosti kočkám zásadně

upírají, vždyť všechny záhady v knihách Jackson- Braunové lze vysvětlit i souhrnem neobvyklých náhod – tedy přirozeně. Pouze malé upozornění na závěr: řada příběhů s „kočičím detektivem“ čítá již více než dvacet svazků, a tak se autorka neubrání u těch pozdějších jisté stereotypnosti a opakování, také úroveň u posledních dvou až tří knih nedosahuje té předcházejících.

Jméno **Terryho Pratchetta**

J. Davise, v níž nás jistě zaujme neobvykle moudrá kočka Mevrouw.

A na závěr si řekněme ještě o jedné knížce – v ní vystupuje úplně obyčejná kočka, taková, jakou máte možná doma i vy nebo někdo z vašich přátel, rozhodně jejím vlastníkem je anglicky píšící maďarský autor **George Mikes** a kniha se jmenuje naprosto příhodně: **ČÍČA: ŽIVOTOPIS KOČKY**.

jste si navykli spojovat s fantasy literaturou, už méně známé je, že i on neudolal noblese koček a napsal o nich humorovou knížku **NEFALŠOVANÁ KOČKA, ANEB, KAMPAŇ ZA OPRAVDOVÉ KOČKY**.

Humor nalezneme i v publikaci **FILOSOFUJÍCÍ KOČKA Z PEMBROKE** od **Philips**

Tak, a nyní už jenom zbývá některou ze jmenovaných knih si koupit nebo půjčit v knihovně, nalézt koutek, kde nás nikdo nebude rušit, udělat si pohodlí a číst...

Pro milovníky psů a koček
připravila KaJ

ZA TAJEMSTVÍM PARDUBICKÉHO BĚLOUŠE

Druhý ročník zábavné soutěže pro děti „**Za tajemstvím pardubického bělouše**“ se chýlí ke konci. Naším předposledním tématem byla komunikace, a tak jsme si na návštěvu do knihovny mezi naše soutěžící čtenáře pozvali člověka nejpopovolanějšího - diplomatku paní **Věru Jeřábkovou**. Paní Věra se právě vrátila ze svého čtyřletého působení na českém velvyslanectví ve Spojených arabských emirátech. Prozradila nám, že v této arabské zemi byla teprve druhou ženou - velvyslankyní. V zemích arabského světa totiž vůbec není běžné, aby ženy zastávaly tak významné funkce. Dozvěděli jsme se spoustu zajímavostí o tomto povolání, o radostech i strastech, které s sebou přináší. Náročný byl i samotný pobyt v zemi s tak odlišnou kulturou. Zjistili jsme, že povolání je krásné a ušlechtilé. Klade na

člověka vysoké nároky. Kromě vysokých morálních a osobnostních kvalit musí diplomat ovládat dva cizí jazyky, vystupovat vysokou školu - nejlépe se zaměřením na mezinárodní vztahy nebo mít právnické vzdělání. Paní Věra je energická, přímá, rozhodná a veselá žena. Je skvělá vypravěčka se smyslem pro humor. Okamži-

tě odhalila, že naše skupina se zajímá o téma komunikace a udivilo ji, co všechno o diplomatech víme. Moc se jí líbil obrázek „Diplomat“ od Míši Lorence. Rádi jsme jí ho darovali a dnes zarámovaný obrázek visí v její kanceláři v Praze.

Vyprávění paní velvyslankyně nás zaujalo. Když nám prozradila, že se chystá napsat knihu o svých zážitcích ze svého působení ve Spojených arabských emirátech, slíbili jsme si, že se ještě jednou uvidíme. A tak se můžete těšit i vy, protože beseda bude otevřená pro malé i velké (dospělé čtenáře).

Jitka Kyclová

Proseč Terézy Novákové

Vážení čtenáři, již v minulém – tedy desátém – čísle naší KAPky jsme Vás informovali o literární soutěži Proseč Terézy Novákové, protože od té doby uběhla již řada měsíců, ještě jednou Vás na možnost účasti upozorňujeme. Máte jedinečnou možnost nepsat pouze do „zásvuky“ nebo pro přátele a známé, ale můžete porovnat „své síly“ s ostatními tvůrci.

Všem zájemcům o literární soutěž

V 19. ročníku literární soutěže Proseč Terézy Novákové zůstala první místa neobsazena, druhé místo v kategorii próza získala **Jaromíra SLEZÁKOVÁ** (Otrokovice), třetí **Zdena VOJTĚCHOVÁ** (Pardubice), čestné uznání obdržela Jaroslava KOUBOVÁ (Litomyšl). Druhé místo v kategorii poezie náleží **Marii KOSTELECKÉ** ze Žďáru nad Sázavou, třetí **Monice EHRENBARGEROVÉ** z Litomyšle, čestné uznání **Barboře KAMENICKÉ** z Moravan.

**Osvětová beseda Proseč, obec Proseč a Obecní knihovna Proseč vyhláší
20. ROČNÍK LITERÁRNÍ SOUTĚŽE PROSEČ TERÉZY NOVÁKOVÉ 2011**

Soutěže se může zúčastnit občan České republiky starší patnácti let, který není členem Obce spisovatelů nebo Syndikátu novinářů.

Všechny práce musí být původní a dosud v soutěžích neobeslané.

V kategorii próza musí mít příspěvek nejméně 6, maximálně 12 stran formátu A4.

V záhlaví uveďte název a označení žánru.

V kategorii poezie zašlete nejméně osm básní.

Soutěž je anonymní. K pracím ve čtyřech vyhotoveních přiložte zvláštní papír s názvem práce, svým jménem, adresou, datem narození a kontaktem na vás. Na zvláštní list papíru je nutné napsat souhlas s případným uveřejněním soutěžní práce. Originál zůstane uložen v archivu Obecní knihovny Proseč. Kopie se nevracejí. V každé kategorii tři nejuspěšnější autoři budou odměněni cenami. Porota má právo některou z cen neudělit, případně udělit čestné uznání. Slavnostní vyhlášení výsledků se uskuteční v září v roce 2011 v Proseči. Soutěžní práce je třeba odeslat ve čtyřech vyhotoveních, nejdéle do 28. února 2011 na adresu: Obecní knihovna, 539 44 Proseč. V levém rohu obálky napište heslo: Literární soutěž. Soutěžní práce lze také poslat elektronicky na e-mail: knihovna.prosec@unet.cz.

Zaměstnanci Krajské knihovny v Pardubicích přejí všem účastníkům soutěže hodně zajímavých nápadů, přízeň paní Prózy i slečny Poezie a v soutěži samozřejmě to nejlepší umístění.

Malý „testík“ pro povzbuzení paměti...

(Maličký „testík“ pro povzbuzení paměti, pobavení, zamýšlený a také jako nápověda při výběru zajímavé četby)

1. David Lodge (*28. 1. 1935) je čtenářům známý především jako humorista, i když psal také vážné romány. V jedné ze svých publikací líčí život v Německu krátce po konci druhé světové války. Jak se tato kniha jmenuje?
2. Sinclair Lewis (1885 - 1951), nositel Nobelovy ceny za literaturu z roku 1930, prý ve všech svých dílech nedostal stejné literární úrovně. Mezi špičkové autorovy romány se většinou neřadí jeden popisující cestu dvou mužů po řece Mantrap v Kanadě. Název řeky a zároveň i indiánské osady je názvem románu – ovšem v českém překladu. Znáte jej?
3. Známý český novinář Ferdinand Peroutka (*6. 2. 1895) byl též romanopiscem, v jednom ze svých děl domýšlí další osudy známé postavy francouzských dějin, jak se jmenuje kniha a o které postavě pojednává?
4. Myslíte si, že nevíte, kdo byl James Alfred Wight? Ale to je přeci omyl! Stačí, když si řekneme, že toto je skutečné jméno autora báječných knih o životě mladého veterináře na anglickém venkově (např. Zvěrolékař na blatech, Zvěrolékař mezi nebem a zemí...). Už víte, o koho se jedná?

Řešení:

1. Kniha se jmenuje Prázdniny v Heidelbergu a hlavní hrdina vyrůstá v Londýně během náletů za druhé světové války, později je pozván ke své sestře, která pracuje v americké okupační zóně Německa. Sám autor v doslovu uvádí, že Prázdniny v Heidelbergu jsou jeho nejautobiografičtější románem.
2. Past na muže, jedná se vlastně o dobrodružný příběh. Pro jedny je život v přírodě, putování po divoké řece, spaní pod stanem a vaření na otevřeném ohni příjemnou krátkodobou relaxací, pro jiné skutečným životem.
3. Jedná se o Pozdější život Panny a jak již název napovídá, hlavní hrdinkou je Panna Orleánská – Jana z Arku. Ferdinand Peroutka se zamýšlí, jak by asi vypadal život francouzské hrdinky, kdyby nebyla upálena. Dodejme, že skutečně existovaly (a patrně dosud existují) jisté pochybnosti, zda osoba, která našla smrt v plamenech rouenské hranice, byla Jana, dívka, která zvrátila válečné štěstí ve stoleté válce ve prospěch Francie.
4. Autorem světoznámých knih o veterináři je James Herriot. V knize Zvěrolékař spisovatelem James Herriot, napsal autorův syn James Wight, se dokonce dozvíme, proč si mladý lékař tento pseudonym zvolil a mnoho dalších zajímavostí z jeho života.

Eduard Nápravník - přednáška pana Miroslava Hanuše

Hudební oddělení krajské knihovny pořádá již řadu let pravidelná setkání pro seniory spojená s přednáškami, poslechem ukázek z nahrávek všech hudebních žánrů a doplněná obrazovými materiály. **ZUZANA GROHOVÁ**, knihovnice hudebního oddělení, si pozvala na svou akci i známého pardubického muzikologa – pana **MIROSLAVA HANUŠE**, znalce (nejen) regionálních hudebníků, jehož přednáška o Eduardu Nápravníkovi náležela k nejzajímavějším vystoupením. Doprovázela ji řada hudebních ukázek i bohatý obrazový materiál.

EDUARD NÁPRAVNÍK byl jedním z nejnadanějších skladatelů a dirigentů Pardubického kraje, jeho význam přerostl hranice naší země, dirigoval opery velikána ruské i světové hudby P.I. Čajkovského, s nímž se osobně znal (můžeme mluvit dokonce o přátelství). U nás se však jedná o hudeb-

níka kromě odborníků neprávem opomíjeného. Pokusíme se nyní vysvětlit proč.

Eduard Nápravník totiž strávil převážnou část svého života v carském Rusku, v Čechách, kde se narodil 24. srpna 1839 v Býšti u Holic, žil pouze do svých dvaadvaceti let. Vystudoval varhanickou školu a jako externista se učil u ředitele pražské konzervatoře dirigování. Ve dvaceti dvou letech byl doporučen knížeti Jusupovovi z Petrohradu, který měl, jak bylo tenkrát v šlechtických kruzích módou, svůj komorní orchestr. Roku 1862 je Nápravník již varhaníkem a pomocným kapelníkem Mariinského divadla. Díky svým schopnostem se ve třiceti letech stal kapelníkem prvním. Pověst skvělého dirigenta potvrzuje osmdesát premiér, provedených pod jeho taktovkou. K největším úspěchům patřila opera přítele Petra Iljiče

Čajkovského Evžen Oněgin. Za dobu padesátiletého divadelního působení obdržel Eduard Nápravník řadu ruských i zahraničních vyznamenání. Kromě dirigování se věnoval také skladatelské činnosti - k jeho dílům náleží opera Dubrovskij, symfonie i symfonické básně a řada dalších děl včetně zhudebnění několika ruských písní.

Během padesáti let strávených v Rusku Eduard Nápravník několikrát navštívil Čechy – léčil se v Karlových Varech, zavítal i k přátelům, mezi něž náležel například pardubický lékař MUDr. Svoboda.

Skladatel a dirigent zemřel 10. listopadu roku 1916 a je pohřben v Petrohradu.

*(Údaje o životě a díle
E. Nápravníka převzaty
z materiálů regionální
studovny Krajské knihovny
v Pardubicích)*

Nestává se v našem časopise, abychom v jednom čísle zároveň mluvili o otci i synovi. V tom je jedenácté číslo KAPKY výjimečné. Na stránkách 9 – 12 přinášíme rozhovor s Josefem Krečmerem, violoncellistou, hudebním pedagogem a uměleckým vedoucím komorního souboru Barocco sempre giovane, a na této straně upozorňujeme na dvě připravované knihy také **Josefa Krečmera**, prozaika, básníka, chrudimského profesora, otce již zmíněného hudebníka. Na konci listopadu panu Krečmerovi vyjde sbírka básní **PÍSNĚ PRO VIOLU**. Pro milovníky prózy dokončuje román **PODVEDENÁ GENERACE**, který by měl jít do tisku také ještě v roce 2010.

Uvádíme dvě básně z připravované sbírky:

Soumrak

Staříčkému faráři paměť už valem mizí.

Dnes opět popletl Otčenáš.

V širém kraji nemá kdo křtít

a vykrádaj se kostely.

Sluha boží – věchýtek slámy

chmýří – jen ulétnout z pampelišky.

A přece dnes – jakoby zázrakem

mihla se mu vzpomínka na maminku.

Snad posté otvírá skříňku,

marně tu hledaje dva dukáty po prabábě,

zlatý křížek a mámin prsten od táty.

Z dětství tu zůstaly jen obrázky z pouti.

„Vy nezamykáte faru – sem může každý!“

dí znova hospodyně starcova...

Radí se s Bohem – odpověď nepřichází.

Srdce faráře a s ním jeho celý svět se hroutí...

Zůstaly mu jen ty obrázky z pouti.

Anomálie?

*Polovina prosince
a nikde ani vločka sněhu,
ba ani na horách.
Zato rozkvet zlatý déšť
a petrklíče
v zahradách.*

*Nebo truhle.
Jeden velmi starý pán,
občas tu chodíval – frajer.
Nechtěl uznat, že nám život utíká.
A taky si věřil,
že se na něj usmívají
dámy všech věků.*

*Až provokoval,
řka, že zvykům přestárých
majestátně uniká.*

*Zpěv – ženy – víno
chválil a pil rád...*

*Když v Dolní Lhotě byla pouť,
tancoval tam do rána
Venku už zpívali ptáci...*

*„Čtyři páry vraných koní“
zrovna když hráli tuhle polku,
zpíval a roztáčel
kdysi nejhezčí holku.*

*S bílými koňmi v kočáře
přijela zubatá
v pařátech s kosou.*

Na cestu ještě panáka ---.

*Pak s očima jako by vítal slunce,
za hospodou našli ho v louce.*

PŘIPRAVOVANÁ PUBLIKACE KRAJSKÉ KNIHOVNY V PARDUBICÍCH

Všední život na Pardubicku 15. března 1939 – květen 1945

O připravované publikaci Všední život na Pardubicku... jsme již psali v KAPCE č. 8 (březen 2009), kdy jsme otiskli výzvu určenou všem pamětníkům (obyvatelům Pardubicka) okupace a druhé světové války. Získali jsme dvaapadesát výpovědí respondentů, prošli vyhlášky a plakáty kulturních, sportovních i vzdělávacích akcí z daného období, dokončujeme studium regionálního tisku z let 1939 – 1945 a dalších materiálů shromážděných ve Státním okresním archivu Pardubice i odborných statí a knih z naší regionální studovny. Zároveň „komponujeme“ i první kapitoly. Jednu z nich, věnovanou šestistému výročí povýšení Pardubic na město přinášíme v dnešní KAPCE jako ukázkou.

Celá publikace se bude skutečně zabývat běžným = všední životem. Nejedná se o knihu ryze odbornou, ale publikaci populárně naučnou; chtěli bychom doplnit v dějinách Pardubicka to, co dosud nebylo plně zpracováno a co se dnes stává předmětem zájmu i výuky ve školách – dějiny všedního dne (pro nás pouze v úseku let 1939 – 1945). Doufáme, že kniha vyjde v následujícím roce – 2011. Dodejme ještě, že letos Pardubice oslavují již své 670. narozeniny.

OSLAVA JUBILEA 600 LET OD POVÝŠENÍ PARDUBIC NA MĚSTO

Do období protektorátu spadá významné výročí Pardubic – 600 let od první zmínky o Pardubicích jako městě, alespoň tak uvádí závěť Arnošta z Hostýně, v níž odkazuje svým potomkům „v Pardubicích tvrz (hrad), s městem novým a vesnicemi“... (citováno z knihy F. Šebek a kol.: Dějiny Pardubic, I. díl, str. 49)

Je zcela samozřejmé, že výročí Pardubáci využili k pořádání velkého množství (především kulturních a tělovýchovných) akcí. Vždyť k oslavám jubilea mělo vlastně dojít v historii poprvé! Článek ve Východočeském kraji ze 17. 5. 1940 vypočítává, proč 100, 200 ... ani 500 let svého povýšení město neoslavovalo.

Respondenti většinou mluví o veliké slávě, ale díky značnému časovému odstupu si přesně jednotlivé akce nedovedou vybavit, vždyť jich bylo takové množství! Většinou si vzpomenu na pamětní medaile s portrétem Arnošta z Pardubic na jedné a znkem města na druhé straně. Původně se měly prodávat od července 1940 a byl o ně pochopitelně značný zájem, ale teprve v srpnu se prodej bronzových medailí (v celkovém nákladu 500 kusů) uskutečnil. Také socha Arnošta z Pardubic, prvního arcibiskupa pražského, připomíná Pardubákům slavné výročí. Postava vytvořená z bílého mramoru je dílem místního sochaře F. Zusky. Byla slavnostně vysvěcena v arciděkanském chrámu svatého Bartoloměje o posvěcení 25. srpna 1940 královéhradeckým biskupem Mořicem Píchou.

V rámci oslav se hrálo divadlo – amatérské i profesionální, k oslavám náležela i premiéra hry JUDr. Karla Karpaty Mistr ostrého meče zahrána ochotníky 8. března 1940. Dále se recitovalo, přednášelo (především o kultuře), tančilo... V roce 1940 navštívily naše město významné literární osobnosti: 20. listopadu 1940 přednášel o rozhlasovém umění František Kožík, 4. prosince téhož roku o poezii Jaroslav Seifert. Nechyběla ani Tělocvičná akademie Sokola Pardubice I, proběhla v městském divadle 27. června 1940. Z dobového tisku vyplývá, že nejvíce se líbila skladba vedoucí dorostenek Z. Švejarové Tanec na Smetanovu polku Naším děvčát. Také ostatní cvičení měla vysokou estetickou a sportovní úroveň. Skladby vyložené sportovního rázu (vystoupení žáků, mužů, žen na kladině...) nebo spíše taneční (již zmíněné dorostenky, Královničky žákyň – tanečky a písně v lidových krojích) doprovázel dechový orchestr Sokola. Na závěr vystoupení zhlédli diváci Moravskou besedu zatančenou čtyřmi páry v původních krojích. /pokračování v knize/